శ్రీశారదాంబాయైనమః.

శ్రీమారికా రివర్ణన.

నక్షత్రమాల.

ఉ॥ శ్రీకరుణాకటాక్షయని చిత్తమునందునని౦డుభక్తితో
ప్రాకటలీలగొల్వనిజ భక్తుడగాదనిమెంచినాడవై
నీకృపరానిచో పరమ నీచుడనై పొరలాడుచుండెదో
శ్రీకరమారికాపురిని వెల్సడియుండిన చెన్నకేశవా.

చం॥ అలయకనీపయిన్మనము నాదతమెంతటియోనెరుంగనా
నిలచినజాడబోవిడిత్ర ణేఁ వతువన్నిటునాదరించెదా
వలపమరొక్కదైవమును ధారుణినెవ్విటమారికాపురిన్
వెలయుచునుండధీరుడగ భీరుడశ్రీశుడచెన్నకేశవా. 2

2

ఉ॥ మానసమందుభక్తియును స్నాతములేక యొప్పెకిమాత్రమో
తోనిజభక్తులల్లావిబు ధులనుతి జేసినయ తమాత్రమే
కానుకయాశతోడవడి గల వరమిత్తువుగాని సుంతస
న్మానముజేయబూనవుప్ర మాణముగానిజభక్తులెల్లరల. 3

చ॥ వెలయుగమారికాపురిని వేశముగామదినెంచినిల్చిన
ద్విలశితమైనఖ్యాతినతి వేగమెగాంచితివెట్టులోకట్టా
గొలచినవారినల్లమది గొల్లునమాట్పోడిసిన్ను యింతగా
దలచినవారియోగ్యతకు థారుణిమెచ్చెదచెన్నకేశవా. 4

గీ॥ అమ్మగార్లైనసీతోడ ననగర్లైగి
గొలుచువారలబ్రోచుట గొప్పయనుచు
జెప్పిననునీకువచ్చును జెప్పకూడ
నింతకాఠన్యమూనుట వింతసుమ్మ. 5

3

చం॥ సతతమునీకునమ్రముడయి సాధుతనంబునగొల్చువారల
హితముగ్రబ్రోవన్యాయమది యింతయులేదసినమ్మియిట్టుల
న్నతికతినంబుగాబలికి నాడనుగాని కరోక్తిగాదునా
గతిగ్రహియించికావుమని గట్టిగ నేబటయేరమాపతీ. 6

చం॥ ఇట్టులబల్కవాడనని యీసునహించకు మట్టినైనచో
గట్టిగ మొట్టపెట్టెదని గర్వశిరోమణియైనతల్లితో
నెట్టులనైననీపయిని నేరముజెప్పెద చిత్తగింపుమీ
గుట్టుగరమ్మనాకుగల గోర్కలనిమ్మసిరమ్మ నిమ్మహిల. 7

ఉ॥ చెప్పెదనాలకింపుమువి చిత్రమటంచుదలంపబోకునే
నిప్పుడుమారికాపురిని యించుకవర్ణనజేయువాడమా
యొప్పులకుప్పనామెడల నుగ్రతనంజనిమెంచబోకుమే
తప్పులునేనుబల్కనిడ దద్దయుదిద్దుడుదిప్పట్టులల. 8

4

సీ॥ దినప్రభాతమునఁ దద్దినమెందు దొరకునా
యని చింత జేయు బ్రాహ్మణచయంబు
మొగమెఱుంగని వారి ముద్దుగా బిల్చుచు
దలగొట్టు వైశ్యబృందంబు గల్గి
ఉపకార మొనరించు టుచితంబనుచు జెప్ప
సుమతులఁ దూషించు శూరవరులు
తనయాలిఁ గన్న దద్దయు నెంత హింసించి
వెలఁగూలి నాసించు విటులతండు

తే. గీ. అనృతవాదులు గుర్రాగ్గు లధికవిధుల
బొరయుచుండఁగ నీ మహా పురిని మిగుల
ధైర్యమూవుచు నుంటివి తగు మననుచు
నిన్ను కొనియాడదరమే శ్రీ చెన్నరాయ.

5

సీ॥ దేశంబులన్నిటఁ దేజంబు గాంచిన
ఖ్యాతిని మెలగెడి విబుధుడైన
వర్తనంబున మంచి వాడని నెల్లెడ
వన్నె కెక్కిన మాన వంతుడైన
ఇహలోకసంసార మెడబాసి వనిలోన
జపియించి బ్రతికెడు సాధువైన
సర్వంబు సృష్టించి సర్వంబు తానౌచు
వర్తిల్లుచుండెడు బ్రహ్మయైన

తే. గీ. పరమభాగవతుండైన భక్తుడైన
యెట్టివాడైన నిట వసి యుండిరేని
మున్ను గాంచిన బిరుదుల మన్ను గలపి
గాంచువారలు చెడునామకర్ణముపై.

6

సీ. కలనైన సత్యంబు బలకజాలని వాని
కవు దేజనించుబోం కనురసంబు
పరనారి దల్లిగా భావించు వానికి
వ్యభిచారబీజమే యంకురించు
పరహింసజూడగా భయమొందు వానికి
సుస్థి[illegible] లె [illegible] గా జిత్యము[illegible]దు
హా[illegible]ధజ[illegible] శాసస్త్రనకున పై
కలుగుబో[illegible]లు[illegible]ముల్ గగపు[illegible]త
తే. గీ. [illegible]నంబులకు చింతిస భావ నంబుపైని
భకుల[illegible] శాయుపై కొత
సాధులకు బంతిజడుప్ర[illegible] సాము పెసి
గంలుగుబో వొంటసిప్వాగాలు వెట్టు 11

7

సీ॥ పశులున్నతస్థితి పరికించిహాసించి
వెతలబాల్పడజేయు వెతకువారు
కల్పనాకథలె[illegible] గాసంబటంచని
కొండెముల్ జెప్పెడి గొప్పవారు
చెప్పినవినిదాని స్థితివిచారింపక
యొప్పునినమ్మెడి గొప్పవారు
పరులపైగొండెముల్ జల్కినందున రాజ
సన్మానమునుగాంచు సాత్వలోకరు
తే. గీ. మంచివారల నెరుగని మాధ్యవరులు
చెడ్డవారల చెలిమిని జేయువారు
తప్పసాక్ష్యంబుబలికెడి తంటకార్లు
గలరుగదనిప్పుడిని యెంత కాలమహహా. 12

సీ॥ స్థలవిశేషంబున స్థలవిశేషంబు
పొలుపొందమారికా పురమునందు
ధర్మనాశంబున ధర్మవిశేషంబు
పరికింపమారికా పట్టణమున
సజ్జననింద్యంబు సజ్జనస్తోత్యంబు
కనుగొనయీమారి కాపురమున
నటులయకృత్యంబు విటులయసత్యంబు
తలపోయ శేషాహి తరముగాదు

గీ॥ యిటులదుర్వర్తనంబులి ట్లొటగలుగ
చూడసంతోషమాయెనా శుభగచరిత
మ్ముప్రకాశాయసుగుణాయ సుఫలదాయ
వెలగు శ్రీమారికాపురిచెన్నరాయ. 13

ఉ॥ గానమునెచ్చనైనసరి గాదగు గ్రామముదీనికంతజో
డైనపురిన్ధరన్ మనము పోయిగవెల్వదచిత్తమింపురిమీ
దానములేదునించుకని దానములేదయునుదారబుద్ధిసుం
తైననుగానరాదుయహహా పురిమాన్యులచిత్తవృత్తులన్. 14

మ॥ ప్రతియింటన్గనకాపహస్మనీషిడెలుసింపోగావసారంబులన్
మతికింపోగతిజూడవచ్చునరియీ మారెకాపురంబందునన్
వృతిస్మృత్యాదులుమున్నమై విటులపైజావిళ్లువర్ణంబులన్
న్నతిగాపాడెడివారకాంతలకు పట్టై వెల్గునెల్లప్పుడున్

మరియువారివిధానంబింకెట్లున్న. 15

ఉ॥ నేరనివారినెల్లనతినేర్పునచేరగ దీసిమున్వ్రాయే
మోరమణీయమైనవలపుల్ గలయట్లునటించివిటుల్న్

సారము నెల్లలాగి వరుసన్ దలకెక్కుదురట్ట గాననీ
మాఱికపోరి వేశ్యలకు మాత్రము నాపది వేలదండముల్. 16

ఇందువలన వారకాంతల కులాచారంబు మానుమని యిక్కవి యభిప్రాయంబుగాదుగాని వీరాచరించు దుర్నడతలనించుక బొందుపరుపనిచ్ఛగలిగె. ఎట్లన.

ఉ॥ ఈగలవారి నెల్లరిని యింపుగబిల్చి పిడేలుహార్మనిన్
రాగము లెల్లబాడి మది రంజలజేయుచు డబ్బులాగి పై
రోగము నెల్లవారలకు రొక్కముగా మఱి విక్రయింతురీ
భోగము బోటిపీటికలు బోవగ రాదిల మిత్రసంఘమా. 17

ఉ॥ వింతయటంచు నెంచి పృథివి న్ననుదూరెదరింత యేలదీ
రింత ధనంబొసంగినను నెంత స్వతంత్రత నిచ్చియున్నా

వంతయు ప్రేమయుండదిక వాపులుసున్న మరేల భాగ్యమీ
చింతను లేనిచో పారక చేదిగదీయుచు వారకామినీ. 18

సీ॥ తనకంటె సౌందర్యమున సాటి లేరని
విఱ్ఱవీగు మనుఁడు కుఱ్ఱవొకటి
తనకంఠమున కెనయు వనిత లేదని యెంచి
పొగరుబోతు నుండు బోటియొకతె
తనకంటె పాండిత్యమున మించ లేరని
గర్వించినటియించు కాంతయొకతె
తననకాయధికార్లు తడవవచ్చెదరంచు
జిన్నలవంచించు చిఱుతయొకతె

తే. గీ. గలరునిప్పూరి కంచుగా గడయొబెట్టి
గలయు వెలతినలావణ్యకళయె లేదు

జరుగుకాలంబుసుఖమెకా జగతియందు
ముందురాబోవువారికు మురయలేదు. 19

ఇంచుకలచ్చియొక్కరీతి యెట్లులనిన.

ఉ॥ ఎంతయుగాంతునీమెనుప్ర తింటనుపాపమదేమిచిత్రమో
సుంతయుగౌరవంబునివ జూడరునీమెకు యేలనంగయా
వంతయుదానమివ్వదలపన్ మనసార్వ్వరుయిట్టులైననీ
కాంతకురోసమించుకయు గల్గముగాహరియేమిచిత్రమో. 20

చం॥ తెలపెదనింకవిద్దెలకు దేవిసరస్వతియొక్కపాటునా
తెలసిలరీతినెల్ల వినుదివ్వెనుకుట్టనిబెట్టిజూచినన్
పొలుపగసక్కరాల్గనని పోటియుగూడగవిత్వమల్లుయిం
తేల గవిత్వమున్ననతి తేలికయయ్యెమరేలయుచ్చటన్. 21

ఉ॥ ప్రాసయతుల్ విధంబువిషప్రాసముదోషగణంబులెన్నియో
యేసమయంబునందుమరియెప్పటవానిప్రయోగపర్చిదా
వ్రాసినదేగవిత్వము వారలమాటలుమారికాపురిన్
కాసుకుగాకపోయెవెల కామినులల్లుదురెగవిత్వము
తమ్యాసదయానిరక్షపులయుల్లమునంచునజేరియున్ననీ
వేసముజూచిచింతిలెద వేసురుశారదయెల్లకాలమున్. 22

సీ॥ కాళిదాసుడు పెద్దనఘనుడుభట్టు
మున్నుపోతనశ్రీనాథ ముఖ్యులెల్ల
కవిబిరుదుగాంచివారలుగానియిప్పు
డట్టివారలనామంబు లడగిపోయె. 23

పోనిమ్ము.

సీ॥ దరుమభారతభాగవ తంబులెల్ల

జూచిలక్షణగ్రంథంబు జుట్టవెట్టి
కవితజెప్పంగమూకునుగష్టమౌను
గానిలక్షణసూన్యకూ కామినులకు
కరతలామలకంబయ్యె గవితయకట. 2

వినుసత్పురుషులేలేరనిగట్టిగానొక్కవక్కాణింపజాల. ఉండినన

సీ॥ గాంధాంధకారమా గగనమండలియందు
చంద్రోదయంబైన చందమునను
కలమర్గములగుంపు గలచోటదేవతా
వృక్షరాజంబొండు వెలయునట్లు
వటికింపవెకిగుంపు దరుచుగల్గినచోట
చిలుకరాజంబొండు జిక[illegible]నట్లు

గోసమూహమునందు భాసురంబుగనొక్క
కామధేనువొకంతొ గాంచినట్లు

గీ॥ గలరు ధర్మాత్ములిప్పరి గలయజూడ
నూటికొక్కరుడైనను పాటిరారు
లనము వేంకటశేషాచలంబుమాట
సత్యమునినమ్ము చెన్నకేశవముదంబ. 25

చం॥ సరసుడచెన్నరాయవిను జాలగ బ్రస్తుతిజేతునింకపై
పురమునసున్నదుర్జనుల బుద్ధులమాన్పిసదాసుబుద్ధులై
కరము వెలుంగ బ్రోచిమదిగష్టమటంచుదలంపకుండనీ
చరణములందియున్నవనుశీఘ్రమెకావుమునిందుశక్తిచే. 26

గీ॥ । వాయుబూనినమారికా పట్టణంపు

చరిత లేఖకుఁడొక్కఁడు బాలదమ్యో
భారతముకంచుమిక్కిలి భారముగను
గానవిరమింతునింతట కలువహారణ. 27

ఇట్లు,
శ్రేయోభిలాషి,
యస్. వెంకటశేషయ్య,
తాలూకా బోర్డు హెడ్ క్లర్కు,
మార్కాపురం.

(Printed by S. V. Raghaviah, *Proprietor*)
Chandramowleswara Press, Kurnool.

10082